

Broj: 03-02-1555-1/2025
Sarajevo, 26.11.2025. godine

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- Predstavnički dom -
gosp. Dragan Mioković, predsjedavajući
- Dom naroda -
gosp. Tomislav Martinović, predsjedavajući

Poštovani,

U skladu sa članom IV.B.3.7.c) (III) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a u vezi sa čl. 163., 164. i 165. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24) i čl. 155., 156. i 157. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09, 24/20 i 60/24), radi razmatranja i prihvatanja, dostavljam Vam **NACRT ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O HRANITELJSTVU U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**, koji je utvrdila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 61. sjednici, održanoj 17.11.2025. godine.

Nacrt zakona se dostavlja na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine u printanoj i elektronskoj formi (CD).

S poštovanjem,

Prilog:

- Nacrt zakona na bosanskom jeziku (CD)
- Odredbe Zakona koje se mijenjaju i dopunjuju
- Izjava o usklađenosti
- Obrazac broj 1a
- Obrazac broj 2
- Obrazac IFP-NE
- Zakon o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 19/17)

Co: Federalno ministarstvo rada i socijalne politike
gosp. Adnan Delić, ministar

Co-pred-ot

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

NACRT

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O HRANITELJSTVU U FEDERACIJI BOSNE I
HERCEGOVINE**

Sarajevo, novembar 2025. godine

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O HRANITELJSTVU U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

U Zakonu o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 19/17 i 52/22 - drugi zakon) u članu 1. stav (1) mijenja se i glasi:

- „(1) Ovim zakonom uređuju se načela hraniteljstva, pojam i vrste hraniteljstva, uslovi za obavljanje hraniteljstva, vrste i broj hranjenika, podobnost za obavljanje hraniteljstva, ugovor o hraniteljstvu, hraniteljska naknada i naknada za izdržavanje hranjenika, obaveze, odgovornosti i prava hranitelja i centra za socijalni rad, odnosno općinske ili gradske službe socijalne zaštite (u daljnjem tekstu: tijelo starateljstva), prava i obveze hranjenika, osposobljavanje i edukacija, usluga stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva, centar za stručnu podršku i savjetovanje u oblasti hraniteljstva, registar i evidencija podataka, upravni nadzor te druga pitanja iz oblasti hraniteljstva.”.

Iza člana 1. dodaje se novi član 1a. koji glasi:

„Član 1a. (Korisnici usluge hraniteljstva)

- (1) Pravo na uslugu hraniteljstva pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom ostvaruje osoba koja je državljanin Bosne i Hercegovine i koja ima prebivalište na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).
- (2) Izuzetno od stava (1) ovoga člana, stranom državljaninu kojem je odobren stalni boravak na teritoriji Federacije, pripada pravo na uslugu hraniteljstva pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom i ukoliko je isto pravo regulisano sporazumom o socijalnom osiguranju između Bosne i Hercegovine i zemlje porijekla, odnosno mjesta prebivališta stranog državljanina.
- (3) Izuzetno od stava (2) ovoga člana, strani državljanin kojem je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini, pravo na uslugu hraniteljstva iz ovoga zakona ostvaruje u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu ostvarivanja prava na socijalnu pomoć osobama kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj: 43/17).
- (4) Zabranjena je direktna i indirektna diskriminacija hranjenika u hraniteljskoj porodici.”.

Član 2.

Član 2. mijenja se i glasi:

„Član 2. (Značenje pojedinih izraza)

Pojedini izrazi, u smislu ovoga zakona, imaju sljedeće značenje:

- a) *Dijete* je osoba do navršениh 18 godina života;

- b) *Mlađa punoljetna osoba* je osoba koja je navršila 18, a nije navršila 21 godinu života;
- c) *Odrasla osoba* je osoba koja je navršila 18, a nije navršila 65 godina života;
- d) *Starija osoba* je osoba s navršenih 65 godina života ili više;
- e) *Hraniteljstvo* je poseban oblik zaštite izvan vlastite porodice kojim se djetetu ili odrasloj osobi osiguravaju porodični smještaj i zaštita u hraniteljskoj porodici;
- f) *Hranitelj* je predstavnik hraniteljske porodice ili samac koji ima sklopljen ugovor o hraniteljstvu i hranjeniku pruža usluge zaštite u skladu s ovim zakonom;
- g) *Potencijalni hranitelj* je osoba za koju je centar utvrdio da ispunjava uslove za bavljenje hraniteljstvom i nema sklopljen ugovor o hraniteljstvu, u skladu s ovim zakonom;
- h) *Hranjenik* je dijete, mlađa punoljetna osoba, odrasla osoba ili starija osoba kojoj se porodični smještaj i zaštita osiguravaju u hraniteljskoj porodici;
- i) *Hraniteljska porodica* je porodica koju čine hranitelj, njegov bračni ili izvanbračni partner i drugi srodnici s kojima hranitelj živi u zajedničkom domaćinstvu;
- j) *Zakonski zastupnik* je roditelj djeteta, odnosno osoba koju je, u skladu s odredbama Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 35/2005, 41/2005 - ispravka, 31/2014 i 32/2019 - odluka Ustavnog suda), nadležno tijelo starateljstva postavilo za staratelja djeteta ili odrasle osobe;
- k) *Zajedničko domaćinstvo* je ekonomska zajednica jedne ili više porodica u kojoj se zajednički stiču i troše novčana i druga materijalna sredstva;
- l) *Naknada za izdržavanje hranjenika* je naknada kojom se podmiruju troškovi smještaja i druge potrebe hranjenika;
- m) *Hraniteljska naknada* je novčana naknada hranitelju za njegov rad i uloženi trud te pružene usluge zaštite hranjeniku koji je upućen na smještaj na temelju rješenja tijela starateljstva i u skladu s individualnim planom podrške hranjeniku;
- n) *Individualni plan podrške hranjeniku* (u daljnjem tekstu: individualni plan) je dokument koji izrađuju stručni radnici tijela starateljstva u suradnji s hranjenikom, njegovim zakonskim zastupnikom i članovima njegove porodice, hraniteljem, centrom za stručnu podršku i savjetovanje u oblasti hraniteljstva i drugim relevantnim subjektima, a koji sadrži planirane ciljeve, aktivnosti, indikatore, rokove i nositelje izvršenja aktivnosti kojima se ostvaruje zaštita u najboljem interesu hranjenika te način praćenja i preispitivanja individualnog plana;
- o) *Ugovor o hraniteljstvu* je ugovor o međusobnim pravima i obvezama koji sklapaju tijelo starateljstva i potencijalni hranitelj, odnosno hranitelj, a nakon donošenja rješenja tijela starateljstva kojim se hranjenik upućuje na smještaj u hraniteljsku porodicu;
- p) *Voditelj individualnog plana* je stručni radnik tijela starateljstva koji planira i predlaže odgovarajuće postupanje i pruža stručnu pomoć hranitelju te neposredno prati hranjenika u hraniteljskoj porodici;
- r) *Centar za stručnu podršku i savjetovanje u oblasti hraniteljstva* (u daljnjem tekstu: centar za stručnu podršku i savjetovanje) je licencirana pravna osoba koja, u suradnji s tijelom starateljstva, pruža uslugu stručne podrške i savjetovanja biološkim i hraniteljskim porodicama u skladu s odredbama ovoga zakona;
- s) *Vođenje slučaja* je metoda stručnog rada na temelju koje, u suradnji s hranjenikom, nadležno tijelo starateljstva vrši stručnu procjenu njegovih potreba, dogovara i koordinira usluge zaštite i smještaja u hraniteljskoj porodici te prati, evaluira i zastupa najbolji interes hranjenika radi poboljšanja njegove socijalne dobrobiti.

Član 3.

U članu 17. stav (4) se briše.

Dosadašnji stavovi (5), (6), (7) i (8) postaju stavovi (4), (5), (6) i (7).

U stavu (6) koji je ovim izmjenama postao stav (5) procenat: „50%” zamjenjuje se procentom: „40% (četrdeset posto)”.

Član 4.

U članu 18. u stavu (1), tačka h) mijenja se i glasi: „h) u kojoj hranitelj ima više od troje djece mlađe od 15 godina, izuzev ako se radi o srodničkoj hraniteljskoj porodici,”.

Iza tačke h) dodaje se nova tačka i) koja glasi: „i) u kojoj je hranjenik ili član hraniteljske porodice imenovan za staratelja hranjeniku.”.

Član 5.

U članu 21. u stavu (1) riječ: „petero” zamjenjuje se riječju: „šestero”.

Član 6.

U članu 27. u stavu (3) iza tačke b) dodaju se nove tačke koje glase:

- „c) hranitelj više ne ispunjava uvjete za obavljanje hraniteljstva,
- d) hranitelj ne ispunjava obveze preuzete ugovorom o obavljanju hraniteljstva ili ometa praćenje provedbe ugovora o hraniteljstvu,
- e) hranitelj odbija suradnju u procesu uspostavljanja kontakata ili reintegracije djeteta s njegovom porodicom porijekla ili odbija suradnju u procesu usvajanja djeteta,
- f) hranitelj odbija suradnju s nadležnim tijelom starateljstva ili s centrom za stručnu podršku i savjetovanje.”.

Dosadašnje tačke c) i d) postaju tačke g) i h).

Iza stava (4) dodaju se novi stavovi (5) i (6) koji glase:

„(5) Na rješenje iz stava (3) ovoga člana može se izjaviti žalba kantonalnom ministarstvu u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

(6) Žalba iz stava (5) ovoga člana ne odlaže izvršenje rješenja.”.

Član 7.

U članu 29. riječi: „federalno ministarstvo” zamjenjuju se riječima: „Federalno ministarstvo rada i socijalne politike (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo)”.

Član 8.

Član 30. mijenja se i glasi:

„Član 30.

(Upućivanje na smještaj u hraniteljsku porodicu)

- (1) Za odlučivanje o upućivanju na smještaj u hraniteljsku porodicu, prestanku smještaja u hraniteljskoj porodici, kao i zaključivanju ugovora o hraniteljstvu, mjesno je nadležno tijelo starateljstva prema mjestu prebivališta hranjenika.

- (2) Rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu donosi se uz prethodno pribavljenu saglasnost kantonalnog ministarstva glede priznavanja prava na hraniteljsku naknadu i naknadu za izdržavanje hranjenika.
- (3) Nakon donošenja rješenja o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu, hranjenik se smješta u hraniteljsku porodicu.
- (4) Iznimno od odredbe stava (3) ovoga člana, kod hitnog hraniteljstva tijelo starateljstva može donijeti usmeno rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu i odrediti izvršenje usmenog rješenja bez odgode.
- (5) U slučaju iz stava (4) ovoga člana, tijelo starateljstva će odmah obavijestiti kantonalno ministarstvo koje je dužno u roku ne dužem od tri dana dati ili uskratiti pisanu saglasnost na usmeno rješenje ukoliko se njime priznaje pravo na hraniteljsku naknadu i naknadu za izdržavanje hranjenika.
- (6) U slučaju iz stava (5) ovoga člana, tijelo starateljstva je dužno, po dobijanju pisane saglasnosti kantonalnog ministarstva, donijeti rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu u pisanom obliku najkasnije u roku od osam dana od dana donošenja usmenog rješenja.
- (7) O žalbi protiv rješenja nadležnog tijela starateljstva kojim se odlučivalo o upućivanju na smještaj u hraniteljsku porodicu, kao i o prestanku smještaja u hraniteljsku porodicu po ovom zakonu odlučuje nadležno kantonalno ministarstvo.
- (8) Žalba ne odgađa izvršenje prvostepenog rješenja.”.

Iza člana 30. dodaje se novi član 30a. koji glasi:

„Član 30a.
(Prestanak smještaja u hraniteljskoj porodici)

Smještaj u hraniteljskoj porodici prestaje:

- a) smrću hranjenika;
- b) usvojenjem hranjenika;
- c) povratkom u biološku porodicu;
- d) osamostaljivanjem hranjenika;
- e) u drugim slučajevima kada prestanu postojati razlozi za smještaj u hraniteljsku porodicu”.

Član 9.

Član 31. mijenja se i glasi:

„Član 31.
(Ugovor o hraniteljstvu)

- (1) Ugovor o hraniteljstvu je ugovor o međusobnim pravima i obvezama između tijela starateljstva i hranitelja koji se sklapa u pisanom obliku za svakog hranjenika

pojedinačno, a nakon donošenja rješenja o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu.

(2) Ugovorom o hraniteljstvu uređuju se:

- a) dan otpočinjanja smještaja;
- b) uvjeti i način zadovoljavanja specifičnih potreba podrške hranjeniku i hranitelju;
- c) vrsta hraniteljstva za koju je ugovor sklopljen;
- d) vrsta i opseg usluga koje su hranitelj i hraniteljska porodica obavezni osigurati smještenom hranjeniku;
- e) moguće dodatne usluge stručne i druge podrške hranjeniku;
- f) prava i obveze ugovornih strana;
- g) kontaktiranje hranjenika s biološkim roditeljima i drugim srođnicima;
- h) visina naknade za izdržavanje hranjenika i način plaćanja;
- i) visina hraniteljske naknade i način njezine isplate;
- j) uslovi za otkazivanje ugovora;
- k) dužina otkaznog roka ugovora o hraniteljstvu;
- l) druga prava i obveze ugovornih strana.”.

Član 10.

U članu 32. stavovi (3), (4) i (5) mijenjaju se i glase:

- „(3) Hranitelju pripada pravo na mjesečnu naknadu po jednom hranjeniku u iznosu od najmanje 30% (trideset posto) osnovice iz stava (2) ovoga člana.
- (4) Izuzetno od stava (3) ovoga člana, hranitelju koji obavlja specijalizirano hraniteljstvo pripada pravo na mjesečnu naknadu po jednom hranjeniku u iznosu od najmanje 45% (četrdeset pet posto) osnovice iz stava (2) ovoga člana.”
- (5) Ovisno o svojim finansijskim mogućnostima, kantoni svojim propisima mogu utvrditi i veći iznos hraniteljske naknade od iznosa utvrđenih stavovima (3) i (4) ovoga člana.”.

Stav (6) briše se.

Član 11.

U članu 34. u stavu (3) procenat: „30%” zamjenjuje se procentom: „50% (pedeset posto)”, procenat: „50%” zamjenjuje se procentom: „70% (sedamdeset posto)”.

Iza stava (3) dodaje se novi stav (4) koji glasi:

- „(4) Ovisno o svojim finansijskim mogućnostima, kantoni svojim propisima mogu utvrditi i veći iznos mjesečne naknade za izdržavanje hranjenika od iznosa utvrđenih stavom (3) ovoga člana.”.

Dosadašnji stavovi (4) i (5) postaju stavovi (5) i (6).

Iza stava (5) koji je ovim izmjenama postao stav (6) dodaje se novi stav (7) koji glasi:

- „(7) Naknada za izdržavanje hranjenika ne može se tretirati kao prihod i smatra se neoporezivom naknadom.”.

Član 12.

U članu 36. stav (5) mijenja se i glasi:

- „(5) S ciljem jačanja porodičnih odnosa ili povratka hranjenika u porodicu porijekla, hranitelj omogućava i potiče kontakte hranjenika s vlastitom porodicom, drugim srođnicima i ostalim bliskim osobama te aktivno sudjeluje u pripremi hranjenika za drugi oblik zaštite kao što su usvojenje, drugi oblik hraniteljstva ili druga hraniteljska porodica ili druga vrsta smještaja u skladu s odlukama nadležnih tijela, individualnom planu i najboljem interesu hranjenika.”.

Stav (7) mijenja se i glasi:

- „(7) Hranitelj kao i njegov bračni, odnosno izvanbračni partner sudjeluju u dodatnim edukacijama po potrebi, a na prijedlog stručnog tima tijela starateljstva.”.

Iza stava (7) dodaje se novi stav (8) koji glasi:

- „(8) Hranitelj omogućava da se najmanje dva puta tokom kalendarskog mjeseca, a u slučaju potrebe i češće, održavaju lični kontakti hranitelja i hranjenika sa stručnim radnikom centra za stručnu podršku i savjetovanje od čega najmanje jedan u stambenom prostoru hranitelja”.

Član 13.

U članu 38. u stavu (8) riječ: „centar” zamjenjuje se riječima: „tijelo starateljstva ili centar za stručnu podršku i savjetovanje”.

U stavu (9) riječi: „rješenja centra o priznavanju prava na takve usluge” zamjenjuju se riječima: „stručne procjene tijela starateljstva i rješenja kojim se priznaje pravo na budžetsko finansiranje takvih usluga.”.

U stavu (10) riječ: „centra” zamjenjuje se riječima: „tijela starateljstva ili centra za stručnu podršku i savjetovanje”.

Član 14.

U članu 41. u stavu (1), u članu 45. u stavu (1) riječ: „centar” zamjenjuje se riječima: „tijelo starateljstva, centar za stručnu podršku i savjetovanje”.

Član 15.

U članu 43. u stavu (1) u tački a) iza riječi: „staratelja,” dodaju se riječi: „odabrani centar za stručnu podršku i savjetovanje,”.

U stavu (1) u tački b) iza riječi: „porodicu” dodaju se riječi: „i odabrani centar za stručnu podršku i savjetovanje”.

Član 16.

U članu 44. u stavu (3) riječi: „u pisanom obliku i sadrži” zamjenjuju se riječima: „u pisanom obliku i primjenom metode vođenja slučaja te sadrži”.

U stavu (4) iza riječi: „porodicu,” dodaju se riječi: „te odabranim centrom za stručnu podršku i savjetovanje.”.

U stavu (6) riječ: „centra” zamjenjuje se riječima: „tijela starateljstva, samostalno ili u pratnji stručnog radnika centra za stručnu podršku i savjetovanje.”.

Član 17.

U članu 45. u stavu (2) iza riječi: „hraniteljem” dodaju se riječi: „i centrom za stručnu podršku i savjetovanje”.

U stavu (4) iza riječi: „zajedno sa” dodaju se riječi: „centrom za stručnu podršku i savjetovanje.”. Iza riječi: „pomoć” dodaju se riječi: „direktno ili preko centra za stručnu podršku i savjetovanje”.

Član 18.

Iza člana 45. dodaju se novi članovi 45a., 45b., 45c., 45d., 45e., 45f. koji glase:

„Član 45a. (Usluga stručne podrške i savjetovanja)

- (1) Usluga stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva obuhvaća skup stručnih metoda, mjera, postupaka i aktivnosti usmjerenih na preveniranje rizičnih faktora u životu hranjenika, kao i hraniteljske ili biološke porodice, te stručni tretman kojim se pruža podrška i pomoć hranjeniku, hraniteljskoj porodici i biološkoj porodici hranjenika u savladavanju poteškoća, postizanju individualno i društveno poželjnih promjena te unapređenju kvalitete života hranjenika.
- (2) Usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva pružaju se u obliku:
 - a) stručnog socijalnog rada koji obuhvaća pripremu hranjenika za prihvaćanje hraniteljstva i primjenu drugih potrebnih oblika socijalne zaštite, pomoć hraniteljskoj porodici za prihvata i rad sa hranjenikom, saradnju s hraniteljskom porodicom i nadležnim institucijama, kao i drugim pravnim ili fizičkim osobama čije je uključivanje neophodno zbog zadovoljavanja utvrđenih potreba hranjenika, praćenje provedbe individualnog plana, primjenu različitih metoda podrške s ciljem usmjeravanja i osposobljavanja hranjenika ili njegove biološke porodice za rješavanje njihovih životnih problema i slično;
 - b) stručnog savjetovanja koje obuhvaća komunikacijski proces kojim stručni radnici i pružatelji usluge stručne podrške i savjetovanja u direktnom kontaktu potiču hranjenika ili njegovu biološku porodicu na sagledavanje njihove životne situacije s ciljem savladavanja poteškoća kojima su izloženi, stvaranja uslova za očuvanje i razvoj vlastitih kapaciteta i mogućnosti te izgradnje odgovornog odnosa prema vlastitom životu i zajednici u kojoj žive;
 - c) psihosocijalne podrške koja obuhvaća skup stručnih postupaka usmjerenih na stjecanje, poticanje i razvijanje kognitivnih, funkcionalnih i socijalnih vještina hranjenika s ciljem pružanja stručne podrške glede unapređenja ili održavanja njegovog stabilnog psihičkog stanja, razvijanja socijalnih kompetencija, lične prilagodljivosti i sposobnosti za što samostalniji i ispunjeniji život u okruženju po vlastitom izboru;

- d) pomoći pri uključivanju u programe obrazovanja i osposobljavanja koja obuhvaća proces u kojemu stručni radnici pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja pružaju stručnu podršku socijalno isključenom hranjeniku pri njegovom uključivanju u redovne ili prilagođene obrazovne programe ili programe osposobljavanja s ciljem njegovog materijalnog osnaživanja i socijalne integracije u zajednicu u kojoj živi;
 - e) krizne intervencije koja obuhvaća poseban stručni postupak u kojem stručni radnici i pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja posebnim tehnikama i vještinama interveniraju u situacijama obilježenim neočekivanim događajima koji izazivaju iznenadnu i značajnu opasnost za dobrobit hranjenika, kao i hraniteljske ili biološke porodice, a u svrhu stabiliziranja okolnosti i procesa kod hranjenika, hraniteljske ili biološke porodice koji su izloženi kriznom događaju;
 - f) rane intervencije koja obuhvaća postupak kojim stručni radnici pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja pružaju stručnu poticajnu pomoć udomljenom djetetu s utvrđenim razvojnim rizikom ili razvojnou poteškoćom te stručnu i savjetodavnu pomoć hraniteljskoj i biološkoj porodici ovakvog djeteta.
- (3) Usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva u pravilu se pružaju u vremenski ograničenom razdoblju u trajanju do najviše 12 mjeseci s tim da se isto, u iznimnim slučajevima, može produžiti za još tri mjeseca.

Član 45b.

(Centri za stručnu podršku i savjetovanje)

- (1) Uslugu stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva pružaju centri za stručnu podršku i savjetovanje.
- (2) Centri za stručnu podršku i savjetovanje mogu se osnovati i registrirati svoju djelatnost i pod drugim nazivima od naziva utvrđenog stavom (1) ovoga člana pod uvjetom da ispunjavaju uvjete propisane ovim zakonom glede pružanja ove socijalne usluge.
- (3) Minimalne uvjete za pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva, a koji se tiču lokacije, prostora, opreme, organizacije, broja i stručne sprema angažiranog osoblja za pružanje ove socijalne usluge propisuje federalni ministar.

Član 45c.

(Postupak ocjenjivanja ispunjenosti minimalnih uvjeta)

- (1) Zahtjev za ocjenjivanje ispunjenosti minimalnih uvjeta za rad i pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva podnosi pružatelj ove usluge.
- (2) Postupak ocjenjivanja ispunjenosti minimalnih uvjeta za rad i pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva provodi tijelo imenovano od strane federalnog ministra primjenom odredbi Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98, 48/99 i 61/22) i ovoga zakona.
- (3) Na prijedlog tijela iz stava (2) ovoga člana federalni ministar donosi rješenje o ispunjenosti minimalnih uvjeta za rad i pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva.

- (4) Rješenje iz stava (3) ovoga člana je konačno u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.
- (5) Način rada, sastav i nadležnosti, te ostala pitanja vezana za rad tijela iz stava (2) ovoga člana propisuje federalni ministar.

Član 45d.
(Postupak izdavanja licence)

- (1) Na temelju rješenja iz člana 45c. stava (3) ovoga zakona federalni ministar izdaje licencu kojom se centru za stručnu podršku i savjetovanje odobrava pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva.
- (2) Licenca iz stava (1) ovoga člana izdaje se na razdoblje do pet godina.
- (3) Glede uvjeta za izdavanje licence, ograničene licence, obnavljanja licence, privremenog ukidanja licence, oduzimanja licence, postupka za izdavanje, ograničavanje i oduzimanje licence, kao i registra o izdatim licencama primjenjuju se odredbe posebnog propisa o socijalnim uslugama kojim su ova pitanja uređena.

Član 45e.
(Izbor i ugovaranje usluge stručne podrške i savjetovanja)

- (1) Svaki hranitelj ima pravo slobodnog izbora centra za stručnu podršku i savjetovanje između licenciranih pružatelja ove socijalne usluge koji djeluju na prostoru mjesno nadležnog tijela starateljstva, kao i pravo promjene centra za stručnu podršku i savjetovanje najviše jednom u 12 mjeseci.
- (2) Nakon donošenja rješenja o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu i na temelju izjave hranitelja o odabranom centru za stručnu podršku i savjetovanje, nadležno tijelo starateljstva zaključuje ugovor s odabranim centrom za stručnu podršku i savjetovanje kojim se reguliraju međusobna prava i obveze.

Član 45f.
(Finansiranje i cijena usluge stručne podrške i savjetovanja)

- (1) Centar za stručnu podršku i savjetovanje ima pravo na mjesečnu naknadu za izvršenu uslugu stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva u skladu sa zaključenim ugovoru iz člana 45e. stava (2) ovoga zakona.
- (2) Osnovica za utvrđivanje iznosa mjesečne naknade iz stava (1) ovoga člana je prosječna isplaćena neto plata u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu.
- (3) Mjesečnu naknadu iz stava (1) ovoga člana obračunava i uplaćuje tijelo starateljstva koje je donijelo rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu.
- (4) Sredstva za finansiranje naknade iz stava (1) ovoga člana osiguravaju se u budžetu Federacije.

- (5) Metodologiju za izračun mjesečne naknade za pruženu uslugu stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva propisuje federalni ministar.”.

Član 19.

U članu 48. u stavu (4) riječ: „dva” zamjenjuje se riječju: „jednom”.

Iza stava (7) dodaju se novi stavovi (8), (9) i (10) koji glase:

- „(8) Izuzetno od odredbi stavova (5) i (6) ovoga člana, obvezno osposobljavanje i propisane edukacije hranitelja mogu organizirati i provoditi i centri za stručnu podršku i savjetovanje u skladu sa propisanim planom i programom iz stava (1) ovoga člana i putem angažiranja certificiranih edukatora te na temelju prijave i saglasnosti Federalnog ministarstva.
- (9) Sredstva za troškove obveznog osposobljavanja i propisanih edukacija iz stava (8) ovoga člana osiguravaju centri za stručnu podršku i savjetovanje.
- (10) Praćenje nad provedenim edukacijama iz stava (8) ovoga člana vrši Federalno ministarstvo.”.

Član 20.

U članu 50. stava (4) mijenja se i glasi:

„Osim područja iz stavova (1) i (2) ovoga člana, program za osposobljavanje hranitelja za specijalizirano hraniteljstvo obuhvaća i dodatna područja.”.

Član 21.

Član 51. mijenja se i glasi:

„Član 51.

(Registar hranitelja i licenciranih centara za stručnu podršku i savjetovanje)

- (1) Federalno ministarstvo vodi središnji registar potencijalnih hranitelja i hranitelja u Federaciji, a koji sadrži i evidenciju o korisnicima hraniteljstva kojima je priznato pravo na smještaj u hraniteljsku porodicu.
- (2) Registar iz stava (1) ovoga člana Federalno ministarstvo vodi temeljem podataka dostavljenih od strane tijela starateljstva.
- (3) U roku od osam dana od dana donošenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva, odnosno zaključenja ugovora o hraniteljstvu u skladu s odredbama ovoga zakona nadležno tijelo starateljstva dostavlja Federalnom ministarstvu i nadležnom kantonalnom ministarstvu podatke o donesenom rješenju i zaključenom ugovoru.
- (4) Pored središnjeg registra iz stava (1) ovoga člana, Federalno ministarstvo vodi i središnji registar licenciranih centara za stručnu podršku i savjetovanje, kao i registar fizičkih osoba koje su stekle zvanje edukatora u oblasti hraniteljstva u skladu s odredbama člana 49. ovoga zakona.

- (5) Sadržaj i način vođenja registara iz stavova (1) i (4) ovoga člana propisuje federalni ministar.”.

Član 22.

Član 52. mijenja se i glasi:

„Član 52. (Nadzor nad provedbom Zakona)

- (1) Nadzor nad provedbom ovoga zakona i podzakonskih akata donesenih na osnovu ovoga zakona vrše kantonalna ministarstva.
- (2) Nadzor nad zakonitošću rada centara za stručnu podršku i savjetovanje vrši Federalno ministarstvo.
- (3) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga zakona i podzakonskih akata donesenih na osnovu ovoga zakona vrši kantonalni inspektor za oblast socijalne zaštite u okviru svoje mjesne nadležnosti utvrđene zakonom i podzakonskim aktima.
- (4) Nadzor iz stava (3) ovoga člana vrši se uvidom u relevantnu dokumentaciju kojom raspolaže tijelo starateljstva.
- (5) S ciljem zaštite najboljeg interesa hranjenika i osiguranja nadzora nad uvjetima u kojima se pruža usluga hraniteljstva, nadležni inspektor može obaviti i posjet hranitelju kod kojega je izvršen smještaj u skladu sa odredbama ovoga zakona.”.

Član 23.

Član 53. se briše.

Član 24.

Dosadašnji članovi 54., 55., 56., 57., 58., 59., 60. i 61. postaju članovi 53., 54., 55., 56., 57., 58., 59. i 60.

Član 25.

Član 58. koji je ovim izmjenama postao član 57. mijenja se i glasi:

„Član 57. (Provedbeni akti)

- (1) Federalni ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti:
 - a) provedbeni akt iz člana 17. stav (1) tačka i) ovoga zakona;
 - b) provedbeni akt iz člana 45b. stav (3) ovoga zakona;
 - c) provedbeni akt iz člank 45c. stav (5) ovoga zakona;
 - d) provedbeni akt iz člana 45f. stav (5) ovoga zakona;
 - e) provedbeni akt iz člana 51. stav (4) ovoga zakona.

- (2) Federalni ministar će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona propisati:
- a) obrazac prijave za obavljanje hraniteljstva iz člana 23. stav (1) ovoga zakona;
 - b) obrazac za izvještavanje iz člana 36. stav (4) ovoga zakona.
- (3) Federalni ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti program osnovnih i dodatnih edukacija hranitelja iz člana 48. stav (1) ovoga zakona.”.

Član 26.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH”, a primjenjivat će se od 1.1.2026. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

NACRTA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O HRANITELJSTVU U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine sadržano je u odredbama člana III. 2. e) kojim je propisano da su federalne vlasti i kantoni mjerodavni za oblast socijalne politike, a u vezi s odredbama člana III. 3. (3) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojima je utvrđeno da federalna vlast u ovoj oblasti ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone.

Prema odredbama člana III. 2. e) i člana III. 3. (1) i (2) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, federalna vlast i kantoni su nadležni za socijalnu politiku. Tu nadležnost ostvaruju zajednički ili odvojeno, ili od strane kantona koordinirano od federalne vlasti. Glede ovih nadležnosti kantoni i federalna vlast dogovaraju se na trajnom osnovu.

Kantoni u ovoj oblasti imaju pravo utvrđivati politiku i provoditi zakone (član III. 3. (4)), kao i provoditi socijalnu politiku i uspostavljati službe socijalne zaštite (član III. 4. j)).

Prema odredbama člana IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, pored ostalih nadležnosti utvrđenih Ustavom, Parlament Federacije Bosne i Hercegovine nadležan je za donošenje zakona o vršenju funkcija federalne vlasti.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Reforma sistema socijalne zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija) temelji se na potrebi usklađivanja pravnih okvira s potrebama i dobrim praksama kako bi se osigurala viša razina blagostanja stanovništva, unaprijedila kvaliteta života i socijalne inkluzije, zagarantovala kvaliteta i raznovrsnost socijalnih usluga pod jednakim uslovima za sve stanovnike. U skladu sa programskim opredjeljenjem Vlade Federacije, jedan od strateških ciljeva Federalnog ministarstva rada i socijalne politike (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo) je: unaprijediti sistem socijalne zaštite i zaštite porodica s djecom koji će garantirati osnovna i ujednačena prava koja osiguravaju zaštitu socijalno ugroženih kategorija.

Imajući u vidu prethodno navedeno, kao i identificiran ključni problem koji je bilo potrebno riješiti, a koji se odnosio na neadekvatan i neučinkovit sistem vaninstitucionalnog zbrinjavanja djece i odraslih bez porodične brige u Federaciji koji nije bio u stanju odgovoriti potrebama hranjenika, te međunarodne standarde u oblasti socijalne zaštite, podrške i brige za odrasle osobe i djecu bez porodične brige, 2017. godine donesen je Zakon o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 19/17) (u daljnjem tekstu: Zakon o hraniteljstvu).

Zakonom o hraniteljstvu, čija je primjena počela u martu 2018. godine, na sistemski je način uređeno pitanje smještaja u drugu porodicu, koje je do donošenja navedenog zakona bilo regulirano Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodica s djecom ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 7/14 – rješenje US BiH, 45/16, 19/17 – dr. zakon, 40/18, 52/22 – dr. zakon, 16/23, 60/23 – dr. zakon i 13/25 – dr. zakon). Ovim je zakonom omogućeno razvijanje hraniteljstva i u onim kantonima Federacije gdje to do tada nije bio slučaj, te su stvorene pravne pretpostavke za

osiguranje jednake kvalitete i jednakog pristupa uslugama hraniteljstva na području cijele Federacije s obzirom na jednake procedure identifikacije kao i unificiranu metodu odabira i edukacije hranitelja. Također je kreiran jedinstven sistem praćenja njihovog rada u svim kantonima koji do tada nije postojao. Utvrđivanjem jedinstvenog minimuma za budžetsko finansiranje hraniteljstva na području Federacije, ujednačene su naknade za hraniteljstvo. Pored navedenog, definirana su četiri oblika hraniteljstva (tradicionalno, specijalizirano, hitno i povremeno) čime su stvorene pretpostavke za pružanje usluge hraniteljstva prema potrebama hranjenika. Osobe s invaliditetom su zakonom definirane kao korisnici usluge hraniteljstva pri čemu je potrebno naglasiti da je upravo specijalizirano hraniteljstvo namijenjeno ovim kategorijama korisnika. Na koncu, novinu je predstavljala i činjenica da su Zakonom o hraniteljstvu propisane redovne edukacije hranitelja što do tada nije bio slučaj.

Nakon stupanja na snagu Zakona i nakon početka njegove primjene od 2018. godine pa do sada utvrđeni su različiti razlozi za poboljšanje uspostavljenog zakonodavnog okvira s posebnim fokusom na visinu hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika, kao i na potrebu uvođenja servisa za podršku hraniteljskim porodicama.

Prema postojećem zakonodavnom rješenju, mjesečna naknada hranitelju po jednom hranjeniku iznosi najmanje 15% osnovice definirane stavom (2) člana 32. Zakona o hraniteljstvu i ista se uvećava za 15% za svakog narednog hranjenika. Navedena odredba u praksi dovodi do neravnopravnog materijalnog položaja hraniteljskih porodica s obzirom na to da su porodice s jednim hranjenikom u povoljnijem položaju u odnosu na porodice s dvoje ili više hranjenika jer navedene porodice dobijaju veću novčanu naknadu za narednog hranjenika u iznosu od cca 20,00 KM, iako su potrebe drugog hranjenika iste kao i prvog. Također, angažman hranitelja može biti realno daleko veći za zadovoljavanje razvojnih potreba drugog hranjenika u odnosu na prvog pri čemu za navedenu uslugu dobija simbolično povećani iznos naknade.

Nadalje, zbog povećanja troškova života i podrške razvoju hraniteljstva, ocijenjeno je potrebnim povećati iznos naknade za izdržavanje hranjenika. Predloženim zakonskim rješenjima bi se potaknuo veći broj ljudi na bavljenje hraniteljstvom, a da taj teret ne padne na njihov budžet. S druge strane, za kantonalne budžete ovo je i dalje jeftiniji vid zbrinjavanja u odnosu na cijenu zbrinjavanja korisnika u ustanovu.

Dodatni argument za predložene izmjene i dopune Zakona o hraniteljstvu predstavlja identificirana potreba za uspostavljanjem kontinuirane podrške hranitelju i hraniteljskoj porodici. U tom kontekstu, predloženim je zakonskim rješenjima predviđeno uspostavljanje dodatne usluge stručne podrške i savjetovanja namijenjene hraniteljskim porodicama i hranjenicima u vidu posebnog servisa za ovu vrstu socijalne usluge. Servis za podršku hraniteljskim porodicama pružao bi uslugu kontinuirane podrške i praćenje hraniteljskih porodica što uključuje stručnog socijalnog rada, stručnog savjetovanja, psihosocijalne podrške i druge vidove podrške neophodne hranitelju, hranjeniku i hraniteljskoj porodici za potrebe prijema, adaptacije, boravka, razvoja, zaštite, rehabilitacije, resocijalizacije i reintegracije hranjenika s posebnim fokusom na razvijanje i očuvanje kapaciteta i mogućnosti hranjenika individualno ili u korelaciji s hraniteljskom porodicom i zajednicom unutar koje živi s ciljem osiguravanja potpunog ili djelomičnog osposobljavanja hranjenika za samostalan život i rad. Navedeni bi servisi bili licencirani i finansirani iz budžeta Federacije i u velikoj bi mjeri rasteretili tijela starateljstva.

Imajući u vidu sve što je prethodno navedeno, te na temelju svakodnevne komunikacije s centrima za socijalni rad i općinskim ili gradskim službama socijalne zaštite, resornim

kantonalnim ministarstvima, hraniteljskim porodicama i drugim zainteresiranim subjektima, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike je ocijenilo neophodnim sačiniti izmjene i dopune Zakona o hraniteljstvu.

III. OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH PRAVNIH RJEŠENJA

Metodološki posmatrano, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine sadrži ukupno 26 članova čijim se odredbama nastoje unaprijediti postojeća zakonska rješenja i otkloniti uočeni problemi u implementaciji ovoga propisa. Što se tiče samoga sadržaja pojedinih odredbi, odnosno obrazloženja predloženih izmjena i dopuna, oni su prikazani u nastavku.

Član 1: Predmetnim se članom predlaže dopuna člana 1. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 19/17) na način da se u isti, kao pitanja koja su obuhvaćena odredbama predmetnog propisa, uvrste usluga stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva i centar za stručnu podršku i savjetovanje u oblasti hraniteljstva. Imajući u vidu da navedena pitanja predstavljaju svojevrsne nove cjeline unutar Zakona o hraniteljstvu, ocijenjeno je potrebnim ovu odredbu dopuniti na predloženi način. Osim navedenog, u okviru ovoga člana predloženo je preciziranje trenutne formulacije "centar za socijalni rad" na način da se uvrste i općinske ili gradske službe socijalne zaštite i s obzirom na činjenicu da određeni broj jedinica lokalne samouprave nema centre za socijalni rad, već odgovarajuće službe koje obavljaju tu vrstu stručnih poslova. Na koncu, predloženo je da trenutna kratica "centar" bude zamijenjena kraticom "tijelo starateljstva" kako bi na adekvatan terminološki način bile obuhvaćene i općinske ili gradske službe socijalne zaštite. Osnovni tekst Zakona o hraniteljstvu ne sadrži odredbe kojima se definiraju korisnici hraniteljstva s aspekta državljanstva i prebivališta, te je u tom kontekstu predloženo dodavanje člana 1a. kojim je propisano da pravo na hraniteljstvo, pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom, ostvaruje osoba koja je državljanin Bosne i Hercegovine i koja ima prebivalište na teritoriji Federacije. Istim je članom definiran i izuzetak od navedene odredbe kojom je utvrđeno da korisnik hraniteljstva može biti i strani državljanin kojem je odobren stalni boravak na teritoriji Federacije, pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom i ukoliko je isto pravo regulirano sporazumom o socijalnom osiguranju između Bosne i Hercegovine i zemlje porijekla, odnosno mjesta prebivališta stranog državljanina. Strani državljanin kojem je priznata međunarodna zaštita u BiH, pravo na hraniteljstvo može ostvariti u skladu s odredbama Pravilnika o načinu ostvarivanja prava na socijalnu pomoć osobama kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini.

Član 2: Predmetnim su članom obuhvaćene izmjene i dopune člana 2. temeljnog teksta Zakona o hraniteljstvu kojim je regulirano značenje pojedinih izraza. U tom su kontekstu, pored postojećih definicija uvrštene i definicije koje se odnose na sljedeće pojmove: dijete, mlađu punoljetnu osobu, odraslu osobu, stariju osobu, zakonskog zastupnika, zajedničko domaćinstvo, centar za stručnu podršku i savjetovanje u oblasti hraniteljstva i vođenje slučaja. Navedene izmjene i dopune su se pokazale neophodnim s ciljem osiguranja jasnoće pravne norme, kao i terminološke usklađenosti sa savremenim standardima u ovoj oblasti.

Član 3: Predmetnim su članom predložene izmjene postojećeg člana 17. na način da se stav (4) briše. Ovim stavom je definirano da, prije donošenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za bavljenje hraniteljstvom po zahtjevu stranog državljanina, tijelo starateljstva pribavlja saglasnost Federalnog ministarstva rada i socijalne politike za strane državljane koji imaju stalni boravak u Federaciji i ispunjavaju uvjete za bavljenje hraniteljstvom. Naime, u praksi

se pokazalo da primjena ove odredbe nepotrebno usložnjava postupak, te da Federalno ministarstvo rada i socijalne politike nema nikakve zakonske ovlasti glede utvrđivanja nekih dodatnih činjenica koje već nisu utvrđene u prvostepenom postupku provedenom od strane nadležnog tijela starateljstva. S obzirom na to da postoji mogućnost žalbe na rješenje, čime je osigurana dvostepenost u odlučivanju, opredijelilo se za brisanje ove odredbe. Nadalje, u okviru ovoga člana izmijenjen je i stav (6) osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu u smislu da se prihodni cenzus za samca koji se želi baviti hraniteljstvom s postojećih 50% prosječno isplaćene neto plaće u Federaciji umanjio na 40% jer je praksa pokazala da je postotak od 50% previsok za samca.

Član 4: Predmetnim su članom predložene izmjene i dopune postojećeg člana 18. stav (1) osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu koji definira smetnje za obavljanje hraniteljstva. U dosadašnjoj tački h) je bilo definirano da hraniteljstvo ne može obavljati hraniteljska porodica u kojoj hranitelj ima više od dvoje djece mlađe od 15 godina s iznimkom srodnickog hraniteljstva. Međutim, imajući u vidu da postoje zainteresirane hraniteljske porodice koje bi se bavile hraniteljstvom i s troje vlastite djece, ocijenjeno je potrebnim popustiti predmetni kriterij, te ostaviti mogućnost da se hraniteljstvom mogu baviti i porodice koje imaju troje vlastite djece mlađe od 15 godina pod uvjetom da ispunjavaju druge propisane kriterije. Ovim članom predviđena je i dopuna postojećeg člana 18. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu dodavanjem nove tačke i) kojom je definirano da se hraniteljstvom ne može baviti hraniteljska porodica u kojoj je hranitelj ili član hraniteljske porodice imenovan za staratelja hranjeniku. Navedena se dopuna pokazala neophodnom nakon velikog broja upita za pojašnjenjem može li ista osoba biti hranjenik i ujedno staratelj udomljenoj osobi. S obzirom na to da bi dopuštanje ovakve prakse predstavljalo svojevrsno legaliziranje situacija u kojima objektivno postoji sukob interesa, ocijenjeno je nužnim jasno propisati da imenovani staratelj ili članovi njegove porodice ne mogu istovremeno biti i hranitelji.

Član 5: Predmetnim su članom predložene izmjene postojećeg člana 21. stav (1) osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu čime je omogućeno da ukupan broj djece koja žive u hraniteljskoj porodici, računajući i djecu hranitelja, umjesto dosadašnjih petero može biti šestero. Time je izvršeno usklađivanje predmetne odredbe s odredbom člana 4. predloženih izmjena i dopuna Zakona o hraniteljstvu.

Član 6: Predmetnim su članom predložene dopune postojećeg člana 27. stav (3) osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu na način da su dodate nove tačke c), d), e) i f) kojima se proširuju razlozi za donošenje rješenja o prestanku važenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva. U tom su kontekstu, pored trenutno propisanih razloga, predloženim dopunama uvršteni sljedeći dodatni razlozi zbog kojih se može donijeti rješenje o prestanku važenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva: ako hranitelj više ne ispunjava uvjete za obavljanje hraniteljstva, ako hranitelj ne ispunjava obveze preuzete ugovorom o obavljanju hraniteljstva ili ometa praćenje provedbe ugovora o hraniteljstvu, ako hranitelj odbija suradnju u procesu uspostavljanja kontakata djeteta s porodicom porijekla i reintegracije djeteta s porodicom porijekla ili odbija saradnju u procesu usvajanja djeteta i ako hranitelj odbija saradnju s nadležnim tijelom starateljstva ili s centrom za stručnu podršku i savjetovanje. Predložene su dopune rezultat uočenih problema u praksi, a koji nisu prepoznati odredbom člana 27. stav (3) osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu. Na koncu član 27. je dopunjen novim stavovima (5) i (6) kojima je propisano da se žalba na rješenje o prestanku važenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva može izjaviti kantonalnom ministarstvu u roku od osam dana od dana prijema rješenja, te da ista ne odlaže izvršenje rješenja.

Član 7: Predmetnim je članom predložena izmjena postojećeg člana 29. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu na način da se trenutna kratica "federalno ministarstvo" zamjenjuje riječima "Federalno ministarstvo rada i socijalne politike (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo)" s obzirom na to da je kroz predložene izmjene i dopune iz člana 3. brisana odredba stava (4) iz postojećeg člana 17. u kojoj je bio po prvi put naveden puni naziv Ministarstva.

Član 8: Predmetnim je članom predložena potpuna izmjena naziva i teksta postojećeg člana 30. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu na način da je istom obuhvaćeno pitanje postupka upućivanja na smještaj u hraniteljsku porodicu koje trenutno važećim propisom nije adekvatno regulirano. U tom je kontekstu predloženom izmjenom predviđeno da je za odlučivanje o upućivanju na smještaj u hraniteljsku porodicu, prestanku smještaja u hraniteljskoj porodici, kao i zaključivanju ugovora o hraniteljstvu, mjesno nadležno tijelo starateljstva prema mjestu prebivališta hranjenika, te da se rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu donosi uz prethodno pribavljenu saglasnost kantonalnog ministarstva glede priznavanja prava na hraniteljsku naknadu i naknadu za izdržavanje hranjenika. Nadalje je propisano da se smještaj realizira tek nakon donošenja rješenja s tim što kod hitnog hraniteljstva tijelo starateljstva može donijeti i usmeno rješenje i odrediti njegovo izvršenje bez odgode pri čemu je obvezno o navedenom odmah obavijestiti kantonalno ministarstvo koje je dužno u roku ne dužem od tri dana dati ili uskratiti pisanu saglasnost na usmeno rješenje ukoliko se njime priznaje pravo na hraniteljsku naknadu i naknadu za izdržavanje hranjenika. Također, u situacijama u kojima se donosi usmeno rješenje, tijelo starateljstva je dužno, po dobijanju pisane saglasnosti kantonalnog ministarstva, donijeti pisano rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu najkasnije u roku od osam dana od dana donošenja usmenog rješenja. Na koncu je propisano da o žalbi protiv rješenja nadležnog tijela starateljstva kojim se odlučivalo o upućivanju na smještaj u hraniteljsku porodicu, kao i o prestanku smještaja u hraniteljskoj porodici po ovom zakonu odlučuje nadležno kantonalno ministarstvo, te da žalba ne odgađa izvršenje prvostupanjskog rješenja.

Predloženo je dodavanje novoga člana 30a. u osnovni tekst Zakona o hraniteljstvu kojim se regulira pitanje okolnosti u kojima prestaje smještaj u hraniteljsku porodicu s obzirom na to da navedeno pitanje nije uređeno trenutno važećim propisom. S tim u vezi, propisano je da smještaj u hraniteljskoj porodici prestaje: smrću hranjenika, usvojenjem hranjenika, povratkom u biološku porodicu, osamostaljivanjem hranjenika i u drugim slučajevima kada prestanu postojati razlozi za smještaj u hraniteljsku porodicu.

Član 9: Predmetnim je članom predložena potpuna izmjena naziva i teksta postojećeg člana 31. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu s obzirom na potrebu da se pitanje zaključivanja i sadržaja ugovora o hraniteljstvu premjesti iz trenutno važećeg člana 30. u član 31. zbog predložene izmjene obuhvaćene članom 8. ovog zakona.

Član 10: Predmetnim su članom predložene izmjene odredbi stavova (3), (4) i (5) postojećeg člana 32. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu kojima je predviđeno povećanje mjesečne naknade po jednom hranjeniku s trenutnih 15% na najmanje 30% (tradicionalno hraniteljstvo), odnosno s trenutnih 30% na 45% (specijalizirano hraniteljstvo) prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu. Pritom je kantonima ostavljena mogućnost da, ovisno o svojim finansijskim mogućnostima, mogu utvrditi i veći iznos hraniteljske naknade od navedenih minimalnih iznosa. Navedeno je povećanje predmetnih naknada ocijenjeno neophodnim s obzirom na konstantna povećanja životnih troškova, ali i zbog razine

odgovornosti koju hranitelj preuzima na sebe osiguravajući u svom vlastitom domu socijalno zbrinjavanje i socijalnu podršku djeci i odraslim osobama koje se nađu u stanju potrebe.

Član 11: Predmetnim je članom predložena izmjena odredbe stava (3) postojećeg člana 34. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu kojom je predviđeno povećanje naknade za izdržavanje hranjenika s trenutnih 30% na najmanje 50% (tradicionalno hraniteljstvo), odnosno s trenutnih 50% na 70% (specijalizirano hraniteljstvo) prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu. Pritom je kantonima ostavljena mogućnost da, ovisno o svojim finansijskim mogućnostima, mogu utvrditi i veći iznos naknade za izdržavanje hranjenika od navedenih minimalnih iznosa. Navedeno je povećanje predmetne naknade ocijenjeno neophodnim s obzirom na konstantna povećanja životnih troškova, ali i zbog razine odgovornosti koju hranitelj preuzima na sebe osiguravajući u svom vlastitom domu socijalno zbrinjavanje i socijalnu podršku djeci i odraslim osobama koje se nađu u stanju potrebe. Na koncu, postojeći član 34. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu dopunjen je još jednom odredbom kojom je propisano da se naknada za izdržavanje hranjenika ne može tretirati kao prihod i da se ista smatra neoporezivom naknadom.

Član 12: Predmetnim su članom predložene izmjene odredbi stavova (5) i (7) postojećeg člana 36. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu kojima se proširuje odgovornost i naglašava uloga hranitelja kao osobe koja aktivno pomaže hranjeniku na putu njegove pripreme za povratak u zajednicu iz koje je došla ili na putu njegovog osamostaljenja, te se predviđa mogućnost dodatnog stručnog usavršavanja hranitelja i njegovog partnera. Na koncu, u sklopu ovoga člana postojeći član 36. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu dopunjuje se odredbom koja naglašava njegovu obavezu glede održavanja redovitih ličnih kontakata hranitelja i hranjenika sa stručnim radnikom centra za stručnu podršku i savjetovanje od čega najmanje jedan u stambenom prostoru hranitelja.

Član 13: Predmetnim je članom predložena izmjena odredbi postojećeg člana 38. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu s ciljem terminološkog usklađivanja pojedinih riječi ili formulacija. U stavu (8) riječ: "centar" zamjenjuje se riječima: "tijelo starateljstva ili centar za stručnu podršku i savjetovanje", te u stavu (9) riječi: "rješenja centra o priznavanju prava na takve usluge" zamjenjuju se riječima: "stručne procjene tijela starateljstva i rješenja kojim se priznaje pravo na budžetsko finansiranje takvih usluga". Jednako terminološko usklađivanje je realizovano za član 38. stav (10).

Član 14: Predmetnim je članom predložena izmjena odredbi postojećeg člana 41. stava (1) osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu s ciljem terminološkog usklađivanja pojma "centar" koji je zamijenjen pojmovima "tijelo starateljstva" i "centar za stručnu podršku i savjetovanje". Jednaka izmjena odnosi se i na član 45. stav (1).

Član 15: Predmetnim je članom predložena izmjena odredbi postojećeg člana 43. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu s ciljem uključivanja centara za stručnu podršku i savjetovanje u proces izrade individualnog plana i pripremanja hraniteljske porodice za prijem hranjenika na smještaj. Tako je u stavu (1) tačka a) predmetnog člana predviđeno da tijelo starateljstva uključuje centar za stručnu podršku i savjetovanje u proces izrade individualnog plana, dok je u istom stavu, ali u tački b) propisano da je tijelo starateljstva obvezno upoznati hraniteljsku porodicu i centar za stručnu podršku i savjetovanje s osobinama hranjenika koji će biti smješten, njegovim dotadašnjim životom, zdravstvenim stanjem i potrebama, problemima koji postoje i koji se mogu očekivati, te s ciljevima koji se žele postići individualnim planom.

Član 16: Predmetnim su članom predložene izmjene i dopune odredbi postojećeg člana 44. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu s ciljem uključivanja centara za stručnu podršku i savjetovanje u proces koordiniranja provedbe individualnog plana i praćenja prilika smještenog djeteta. Tako je navedenim dopunama u stavu (4) predmetnog člana predviđeno da voditelj individualnog plana koordinira provođenje plana u saradnji s hranjenikom i njegovom porodicom, te odabranim centrom za stručnu podršku i savjetovanje, a po potrebi i s drugim pravnim i fizičkim osobama, dok je u stavu (6) istoga člana utvrđeno da tijelo starateljstva prati prilike smještenog djeteta, samostalno ili u pratnji stručnog radnika centra za stručnu podršku i savjetovanje. Osim navedenog, dopunom odredbe stava (3) propisano je da se individualni plan sastavlja u pisanom obliku i primjenom metode vođenja slučaja čime je tijelima starateljstva propisano korištenje metode stručnog rada na temelju koje se, u saradnji s hranjenikom, vrši stručna procjena njegovih potreba, dogovaraju i koordiniraju usluge socijalnog zbrinjavanja i socijalne podrške u hraniteljskoj porodici, te prati, evaluira i zastupa najbolji interes hranjenika radi poboljšanja njegove socijalne dobrobiti.

Član 17: Predmetnim su članom predložene izmjene i dopune odredbi postojećeg člana 45. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu na način da je u stavu (2) propisano da tijelo starateljstva, zajedno s hraniteljem i centrom za stručnu podršku i savjetovanje, priprema hranjenika na odlazak iz porodice i prihvata u novoj hraniteljskoj porodici u slučajevima kada se procijeni da ga je potrebno uputiti na smještaj u drugu hraniteljsku porodicu. Na koncu, predloženom dopunom stava (4) predmetnog člana utvrđena je obveza tijela starateljstva da, zajedno s centrom za stručnu podršku i savjetovanje i hraniteljem, mlađim punoljetnim osobama na smještaju u hraniteljskim porodicama osigura pomoć za osamostaljivanje i samostalan život izravno ili preko centra za stručnu podršku i savjetovanje.

Član 18: Predmetnim je članom predloženo dodavanje novoga člana 45a. iza postojećeg člana 45. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu kojim se regulira pitanje usluga stručne podrške i savjetovanja. U tom su kontekstu novim članom propisani sadržaj i oblici navedene usluge (stručni socijalni rad, stručno savjetovanje, psihosocijalna podrška, pomoć pri uključivanju u programe obrazovanja i osposobljavanja, te krizne i rane intervencije). Na koncu, u okviru ovoga člana je utvrđeno da se usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva u pravilu pružaju u vremenski ograničenom razdoblju u trajanju do najviše 12 mjeseci s tim da se isto, u iznimnim slučajevima, može produžiti za još tri mjeseca. Predloženo je i dodavanje člana 45b. kojim se regulira pitanje pružatelja usluga stručne podrške i savjetovanja. S tim u vezi, novim su članom, kao pružatelji navedene usluge, definirani centri za stručnu podršku i savjetovanje koji svoju djelatnost mogu osnovati i registrirati i pod drugim nazivom pod uvjetom da ispunjavaju uvjete propisane ovim zakonom glede pružanja ove socijalne usluge. Osim navedenog, u okviru ovog člana je utvrđeno da minimalne uvjete za pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva, a koji se tiču lokacije, prostora, opreme, organizacije, broja i stručne spreme angažiranog osoblja za pružanje ove socijalne usluge propisuje federalni ministar rada i socijalne politike. Predloženo je dodavanje novoga člana 45c. kojim se regulira postupak ocjenjivanja ispunjenosti minimalnih uvjeta za rad i pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva. S tim u svezi, odredbama predmetnog člana propisano je da zahtjev za ocjenjivanje ispunjenosti minimalnih uvjeta za pružanje ove usluge podnosi njezin pružatelj, a da postupak ocjenjivanja ispunjenosti minimalnih uvjeta provodi tijelo imenovano od strane federalnog ministra. Također je utvrđeno da, na prijedlog ovoga tijela, federalni ministar donosi rješenje o ispunjenosti minimalnih uvjeta koje je konačno u upravnom postupku i protiv kojeg se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom, te da će se način rada, sastav i nadležnosti, te ostala pitanja vezana za rad navedenog tijela urediti posebnim provedbenim aktom.

Predloženo je i dodavanje novoga člana 45d. kojim se regulira postupak izdavanja licence. S tim u vezi, propisano je da federalni ministar rada i socijalne politike, na temelju rješenja o ispunjenosti minimalnih uvjeta, izdaje licencu na razdoblje do pet godina kojom se centru za stručnu podršku i savjetovanje odobrava pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva. Ujedno je odredbama ovoga člana utvrđeno da se primjenjuju odredbe posebnog propisa o socijalnim uslugama glede uvjeta za izdavanje licence, ograničenje licence, obnavljanja licence, privremenog ukidanja licence, oduzimanja licence, postupka za izdavanje, ograničavanje i oduzimanje licence, kao i registra o izdanim licencama.

Predloženo je dodavanje novoga člana 45e. kojim se regulira pitanje izbora i ugovaranja usluge stručne podrške i savjetovanja. U tom je kontekstu utvrđeno da svaki hranitelj ima pravo slobodnog izbora centra za stručnu podršku i savjetovanje između licenciranih pružatelja ove socijalne usluge koji djeluju na prostoru mjesno nadležnog tijela starateljstva, kao i pravo promjene centra za stručnu podršku i savjetovanje najviše jednom u 12 mjeseci. Također je propisano da će, nakon donošenja rješenja o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu i na osnovu izjave hranitelja o odabranom centru za stručnu podršku i savjetovanje, nadležno tijelo starateljstva zaključiti ugovor s odabranim centrom za stručnu podršku i savjetovanje kojim se reguliraju međusobna prava i obveze.

Predloženo je i dodavanje novog člana 45f. kojim se regulira pitanje finansiranja i cijene usluge stručne podrške i savjetovanja. Predmetnim je članom utvrđeno da centar za stručnu podršku i savjetovanje ima pravo na mjesečnu naknadu za izvršenu uslugu stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva, te da prosječna isplaćena neto plata u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu predstavlja osnovicu za obračun ove naknade. Također je propisano da mjesečnu naknadu po ovom osnovu obračunava i uplaćuje tijelo starateljstva koje je donijelo rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu, te da se sredstva za istu osiguravaju u budžetu Federacije. Na koncu je utvrđeno i da federalni ministar rada i socijalne politike propisuje metodologiju za izračun mjesečne naknade za pruženu uslugu stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva.

Član 19: Predmetnim su članom predložene izmjene i dopune odredbi postojećeg člana 48. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu na način da u se stavu (4) obavljanje dodatnih edukacija umjesto dosadašnjih dva puta godišnje smanjuje na jednom godišnje iz razloga što je praksa pokazala da ne postoji realna potreba za velikim brojem dodatnih edukacija. Nadalje, dodavanjem stavova (8), (9) i (10) stvorene su pravne pretpostavke da obvezno osposobljavanje i propisane edukacije hranitelja mogu organizirati i provoditi i centri za stručnu podršku i savjetovanje pri čemu njihove troškove podmiruju svojim sredstvima. Na koncu je propisana nadležnost Federalnog ministarstva glede praćenja nad provedbom ovih edukacija.

Član 20: Predmetnim su članom predložene izmjene odredbe postojećeg člana 50. stav (4) osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu na način da se, pored onih već propisanih, stvore pravne pretpostavke za uključivanje i drugih dodatnih područja edukacija ukoliko se za njima ukaže potreba pri čemu se ova mogućnosti odnosi isključivo na specijalizirano hraniteljstvo.

Član 21: Predmetnim su članom predložene izmjene odredbe postojećeg člana 51. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu na način da se, pored središnjeg registra hranitelja, uspostavlja i registar licenciranih centara za stručnu podršku i savjetovanje, kao i registar fizičkih osoba koje su stekle zvanje edukatora u oblasti hraniteljstva pri čemu sadržaj i način vođenja predmetnih registara propisuje federalni ministar rada i socijalne politike.

Član 22: Predmetnim su članom predložene izmjene i dopune naslova i teksta postojećeg člana 52. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu u smislu jasnijeg definiranja nadzora nad primjenom ovoga propisa. U tom je kontekstu utvrđeno da nadzor nad provedbom ovoga zakona i pratećih podzakonskih akata vrše kantonalna ministarstva, dok nadzor nad zakonitošću rada centara za stručnu podršku i savjetovanje vrši Federalno ministarstvo rada i socijalne politike. Također je u određenoj mjeri proširen i opseg inspekcijskog nadzora koji vrše kantonalni inspektori za oblast socijalne zaštite pri čemu je propisano da se isti provodi uvidom u relevantnu dokumentaciju kojom raspolaže tijelo starateljstva uz mogućnost posjeta hranitelju kod kojega je izvršen smještaj što do sada nije bio slučaj.

Član 23: Predmetnim je članom predloženo brisanje postojećeg člana 53. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu kojim je bilo predviđeno uspostavljanje posebnog radnog tijela za praćenje implementacije ovoga zakona. Razlog navedenom leži u odredbi člana 49. Zakona o materijalnoj podršci porodicama s djecom u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 52/22 i 58/24) kojom je propisan prestanak primjene ovoga člana osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu.

Član 24: Ovim članom dosadašnji članovi 54., 55., 56., 57., 58., 59., 60., i 61. postaju članovi 53., 54., 55., 56., 57., 58., 59. i 60.

Član 25: Predmetnim su članom predložene izmjene i dopune postojećeg člana 58. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu koje se odnose na donošenje provedbenih akata. Imajući u vidu uvođenje novih zakonskih ili drugačijih rješenja koja su predviđena predloženim izmjenama i dopunama, ocijenjeno je neophodnim revidirati i prateće podzakonske akte kako bi se osigurala dosljednost u primjeni ovoga zakona.

Član 26: Predmetnim je članom propisano stupanje na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine, a to je osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH". Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine primjenjivat će se od 1.1.2026.

IV. USKLAĐENOST ZAKONA S PROPISIMA EU

U skladu s Uredbom o postupku usklađivanja zakonodavstva Federacije Bosne i Hercegovine s pravnom tečevinom Evropske unije, Izjava o usklađenosti dostavljena je Uredu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za zakonodavstvo i usklađenost s propisima Evropske unije. U odnosu na predmetnu materiju koja je uređena ovim zakonom ne postoji odgovarajući propis Evropske unije s kojim je potrebno izvršiti usklađivanje.

V. PROVJERA PROVOĐENJA

Provedba predviđena ovim izmjenama se ostvaruje putem nadležnih tijela kako slijedi: tijelo starateljstva, mjesno nadležno prema prebivalištu hranjenika, donosi rješenja o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu uz prethodno pribavljenu saglasnost kantonalnog ministarstva, može u hitnim slučajevima donijeti usmeno rješenje, zaključuje ugovore o hraniteljstvu, koordinira provedbu i prati prilike hranjenika u saradnji s voditeljem individualnog plana i centrom za stručnu podršku i savjetovanje, zaključuje ugovor s odabranim centrom za stručnu podršku i savjetovanje te obračunava i uplaćuje mjesečnu naknadu za izvršenu uslugu stručne podrške i savjetovanja. Kantonalno ministarstvo daje saglasnost na rješenja o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu, odlučuje o žalbama protiv rješenja tijela starateljstva te vrši nadzor nad provedbom.

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike propisuje minimalne uvjete za pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja, provodi postupak ocjenjivanja ispunjenosti minimalnih uvjeta te izdaje licence, vodi središnji registar potencijalnih hranitelja i hranjenika, središnji registar licenciranih centara za stručnu podršku i savjetovanje te registar fizičkih osoba koje su stekle zvanje edukatora u oblasti hraniteljstva, vrši nadzor nad zakonitošću rada centara za stručnu podršku i savjetovanje, propisuje metodologiju za izračun mjesečne naknade za pruženu uslugu stručne podrške i savjetovanja te vrši praćenje nad provedenim edukacijama. Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga zakona i podzakonskih akata vrši kantonalni inspektor za oblast socijalne zaštite uvidom u relevantnu dokumentaciju kojom raspolaže tijelo starateljstva, uz mogućnost posjeta hranitelju kod kojega je izvršen smještaj.

Rokovi za donošenje provedbenih akata su određeni tako da federalni ministar u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona donosi provedbene akte te program osnovnih i dodatnih edukacija hranitelja, a u roku od 60 dana propisuje obrasce (obrazac prijave za obavljanje hraniteljstva i obrazac za izvještavanje). Praćenje se osigurava vođenjem središnjih registara na nivou Federacije na temelju podataka dostavljenih od strane tijela starateljstva u roku od osam dana od donošenja rješenja, koordinacijom provedbe i praćenjem prilika smještenog djeteta od strane tijela starateljstva, uključivanjem centra za stručnu podršku i savjetovanje u izradu i provedbu individualnog plana te redovnim ličnim kontaktima hranitelja i hranjenika sa stručnim radnikom centra za stručnu podršku i savjetovanje, od čega najmanje jedan u stambenom prostoru hranitelja. Žalbe protiv rješenja tijela starateljstva odlučuju se pred nadležnim kantonalnim ministarstvom, a žalba ne odgađa izvršenje prvostepenog rješenja.

VI. KONSULTACIJE I PRIBAVLJENA MIŠLJENJA

Prednacrt je pripremljen nakon što su od svih kantonalnih ministarstava nadležnih za socijalnu i dječju zaštitu zatražene pisane sugestije, te nakon rada Radne grupe imenovane od strane Federalnog ministarstva rada i socijalne politike (predstavnici Ministarstva, JU Kantonalni centar za socijalni rad Sarajevo, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona, Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite Tuzlanskog kantona, SOS Dječija sela BiH i UNICEF BiH). Na dostavljeni Prednacrt pismeno su se očitovala sljedeća kantonalna ministarstva: Posavski kanton (Ministarstvo zdravstva i socijalne politike), Srednjobosanski kanton (Ministarstvo zdravstva i socijalne politike), Unsko-sanski kanton (Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike), Zapadnohercegovački kanton (Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite) i Tuzlanski kanton (Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak). Ključne teme iz pristiglih mišljenja odnosile su se na: visinu naknada i fiskalne učinke po kantone; broj djece u hraniteljskoj porodici; nadležnosti i ulogu centara za stručnu podršku i savjetovanje u odnosu na tijela starateljstva; te rok početka primjene. Uvažena je primjedba o početku primjene (član 26. – od 1.1.2026.), dok su ostale sugestije uzete u razmatranje i bit će praćene u fazi implementacije. Prednacrt je dostavljen Federalnom ministarstvu pravde, koje je dalo mišljenje bez primjedbi iz okvira svoje nadležnosti; mišljenja Federalnog ministarstva finansija i Ureda Vlade Federacije BiH za zakonodavstvo i usklađenost s propisima Europske unije su zatražena.

VII. FINANSIJSKA SREDSTVA

Predložene izmjene i dopune Zakona o hraniteljstvu će imati određene učinke po kantonalne budžete u smislu potrebe za osiguranjem dodatnih sredstava s obzirom na to da je istima predviđeno povećanje hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika. Glede hraniteljske naknade, koja se isplaćuje u mjesečnom iznosu, predviđeno je povećanje s trenutnih 15% na najmanje 30% (tradicionalno hraniteljstvo), odnosno s trenutnih 30% na

45% (specijalizirano hraniteljstvo) prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu. Polazeći od procjene da će prosječna neto plaća za 2025. godinu biti 1.600,00 KM, tada bi mjesečna hraniteljska naknada za tradicionalno hraniteljstvo trebala iznositi 480 KM, odnosno 720 KM za specijalizirano hraniteljstvo. S obzirom na to da je trenutno evidentirano 380 korisnika hraniteljstva od kojih su njih 85% (ili 323) korisnici tradicionalnog, a 15% (ili 57) specijaliziranog hraniteljstva, dolazi se do procjene da će po osnovu isplate hraniteljske naknade iz kantonalnih budžeta na godišnjem nivou trebati izdvojiti ukupno 2.352.960,00 KM od čega 1.860.480,00 KM za korisnike tradicionalnog hraniteljstva, te 492.480,00 KM za korisnike specijaliziranog hraniteljstva.

Nadalje, glede mjesečne naknade za izdržavanje hranjenika, predloženim je izmjenama i dopunama također predviđeno povećanje s trenutnih 30% na najmanje 50% (tradicionalno hraniteljstvo), odnosno s trenutnih 50% na 70% (specijalizirano hraniteljstvo) prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu. Uzimajući u obzir ranije navedene parametre koji se odnose na visinu prosječne plate u 2025. godini, mjesečna naknada za izdržavanje hranjenika, prema predloženim izmjenama i dopunama, trebala bi iznositi 800 KM za tradicionalno hraniteljstvo, odnosno 1120 KM za specijalizirano hraniteljstvo. S obzirom na prethodno navedeni evidentirani broj korisnika hraniteljstva, dolazi se do procjene da će po osnovu isplate mjesečne naknade za izdržavanje hranjenika iz kantonalnih budžeta na godišnjem nivou trebati izdvojiti ukupno 3.866.880,00 KM od čega 3.100.800,00 KM za korisnike tradicionalnog hraniteljstva, te 766.080,00 KM za korisnike specijaliziranog hraniteljstva.

Na koncu, predloženim izmjenama i dopunama Zakona o hraniteljstvu predviđeno je uvođenje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva koja bi se finansirala iz federalnog budžeta. Prijedlog je da se mjesečna naknada po korisniku za ovu uslugu utvrdi u iznosu od 15% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu za korisnike tradicionalnog hraniteljstva (240 KM), odnosno 30% za korisnike specijaliziranog hraniteljstva (480 KM). Imajući u vidu trenutni broj korisnika hraniteljstva, procjena je da bi na godišnjem nivou iz federalnog budžeta trebalo izdvojiti ukupno 1.258.560,00 KM od čega 930.240,00 KM za hraniteljske porodice koje se bave tradicionalnim hraniteljstvom i 328.320,00 KM za hraniteljske porodice koje se bave specijaliziranim hraniteljstvom.

U narednoj se tabeli nalazi rekapitulacija procijenjenih izdataka za provedbu Zakona o hraniteljstvu s predloženim izmjenama i dopunama, razvrstana prema vrstama naknada i oblicima hraniteljstva.

Tradicionalno hraniteljstvo	Hraniteljsk naknada	Naknada za izdržavanje hranjenika	Naknada za uslugu stručne podrške i savjetovanja
Osnovica u KM	1.600	1.600	1.600
% od osnovice	30	50	15
Visina naknade u KM	480	800	240
Broj korisnika	323	323	323

Visina izdvajanja na mjesečnoj razini u KM	155.040,00	258.400,00	77.520,00
Visina izdvajanja na godišnjoj razini u KM	1.860.480,00	3.100.800,00	930.240,00
Specijalizirano hraniteljstvo	Hraniteljska naknada	Naknada za izdržavanje hranjenika	Naknada za uslugu stručne podrške i savjetovanja
Osnovica u KM	1.600	1.600	1.600
% od osnovice	45	70	30
Visina naknade u KM	720	1.120	480
Broj korisnika	57	57	57
Visina izdvajanja na mjesečnoj razini u KM	41.040,00	63.840,00	27.360,00
Visina izdvajanja na godišnjoj razini u KM	492.480,00	766.080,00	328.320,00

Rezimirajući prethodno navedeno, u narednoj se tablici nalazi pregled ukupnih izdvajanja na godišnjem nivou, razvrstan prema vrstama naknada i izvorima finansiranja.

Vrsta naknade	Iznos u KM	Izvor
Hraniteljska naknada na godišnjem nivou za tradicionalno hraniteljstvo	1.860.480,00	Kantonalni budžeti
Hraniteljska naknada na godišnjem nivou za specijalizirano hraniteljstvo	492.480,00	Kantonalni budžeti
Naknada za izdržavanje hranjenika na godišnjem nivou za tradicionalno hraniteljstvo	3.100.800,00	Kantonalni budžeti
Naknada za izdržavanje hranjenika na godišnjem nivou za specijalizirano hraniteljstvo	766.080,00	Kantonalni budžeti
Naknada za uslugu stručne podrške i savjetovanja na godišnjem nivou za tradicionalno hraniteljstvo	930.240,00	Federalni budžeti
Naknada za uslugu stručne podrške i savjetovanja na godišnjem nivou za specijalizirano hraniteljstvo	328.320,00	Federalni budžeti
Ukupno	7.478.400,00	-

Predloženo rješenje povećava dostupnost hraniteljstva i smanjuje oslanjanje na institucionalni smještaj. Rashodi su direktno vezani za kretanje prosječne neto plaće. Očekivani efekti: rast broja hraniteljskih mjesta, kraće vrijeme do smještaja, bolji razvojni ishodi i dugoročno niži javni rashodi.

VIII. ZAKLJUČAK

Kako je obrazloženo u tačkama II i III, izmjene su nužne radi povećanja naknada s obzirom na porast troškova života, uspostave i finansiranja stručne podrške i savjetovanja, preciziranja nadležnosti i postupaka tijela starateljstva i kantonalnih organa, te unapređenja registara i nadzora, čime se otklanjaju uočene prepreke daljnjem razvoju hraniteljstva. Provedbeni učinci pratit će se kroz registre, izvještaje i nadzor propisan ovim zakonom i podzakonskim aktima.